

Track II Monitor วันที่ ๓๑ ม.ค. ๖๔ โดย ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ สถาบัน Lowy Institute ซึ่งเป็น Think Tank ของออสเตรเลีย ได้อธิบายถึง “Australia’s Pacific Step-up and the Quad” เรียบเรียงโดย นางสาวนิตยา งานไวยสรูปได้ดังนี้

๑. กลุ่มความร่วมมือ ๔ ฝ่ายด้านความมั่นคง (Quadrilateral Security Dialogue) หรือ Quad ซึ่งประกอบด้วย ออสเตรเลีย ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และอินเดียมีความร่วมมือที่ก้าวหน้าขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เกิดแรงผลักดันต่อสถาปัตยกรรมความมั่นคงในภูมิภาคอินโด - แปซิฟิก โดยความสัมพันธ์แบบทวิภาคีของทั้ง ๔ ประเทศนี้ได้เติบโตไปในเชิงบวก ทั้งนี้เป็นผลมาจากวิสัยทัศน์และนโยบายเสรีแบบเปิดกว้างที่มี "จุดประสงค์เดียวกัน (Like-minded)" รวมถึงการเดินทางเรืออย่างเสรี เปิดกว้าง และเคารพระเบียบระหว่างประเทศ สิ่งหนึ่งที่ออสเตรเลียได้ให้ความสำคัญ คือ นโยบาย “Pacific Step-up” ซึ่งเป็นนโยบายในการสร้างความร่วมมือกับกลุ่มประเทศในแปซิฟิก ซึ่งนับเป็นหนึ่งใน “นโยบายการต่างประเทศที่มีความเร่งด่วนสูงสุด” (Highest Foreign Policy Priorities) ดังนั้นการทำความเข้าใจเกี่ยวกับความคาบเกี่ยวกันระหว่างนโยบาย Step-up และ Quad จึงเป็นสิ่งที่สำคัญ ทั้งนี้เนื่องจากความก้าวร้าวของจีนได้นำไปสู่ความร่วมมือที่แข็งแกร่งมากขึ้นในกลุ่มประเทศ Quad ซึ่งรวมตัวกันขึ้นเพื่อที่จะจำกัดการขยายอิทธิพลและ “กั๊กพื้นที่” ที่เกิดขึ้นจาก Belt and Road Initiative (BRI) ของจีน เพราะการให้กู้ยืมก่อให้เกิดความเสี่ยง โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อประเทศที่กำลังพัฒนาและมีเศรษฐกิจที่เปราะบางในหมู่เกาะแปซิฟิก ดังนั้น Quad จึงดำเนินนโยบายด้านการเชื่อมโยง (Connectivity) เพื่อเป็นทางเลือกให้กับประเทศในหมู่เกาะแปซิฟิกนอกเหนือจาก BRI โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับประเทศที่มีเศรษฐกิจขนาดเล็กที่ต้องการความช่วยเหลือในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานภายในประเทศ

๒. ในการประชุมระดับรัฐมนตรีสหรัฐฯ กับออสเตรเลีย (Australia-U.S. Ministerial Consultations: AUSMIN) เมื่อเดือน ก.ค. ๒๐๒๐ ทั้ง ๒ ประเทศได้ให้คำมั่นที่จะเพิ่มการให้ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจกับประเทศในหมู่เกาะแปซิฟิก โดยสหรัฐฯ สัญญาว่าจะให้ความช่วยเหลือภูมิภาคนี้ผ่านกองทุนฟื้นฟู COVID-19 ของออสเตรเลีย จำนวน ๑๑๘ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในขณะที่สหรัฐฯ และออสเตรเลียมุ่งที่จะอุดหนุนกลุ่มประเทศหมู่เกาะแปซิฟิก (Pacific Island Forum) และกลไกต่าง ๆ โดยออสเตรเลียมีแผนลงทุน ๕๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในช่วง ๕ ปีข้างหน้าภายใต้นโยบาย Step-up เพื่อส่งเสริมเป้าหมายด้านพลังงานหมุนเวียนและความร่วมมือกับโครงการ Asia Enhancing Development and Growth through Energy (Asia Edge) ของสหรัฐฯ ที่มุ่งเน้นไปที่การเสริมสร้างตลาดพลังงานที่มีความมั่นคง ยั่งยืน และราคาสมเหตุสมผลในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสนับสนุนเศรษฐกิจสีน้ำเงิน (Blue Economy) นอกจากนี้ทั้ง ๒ ประเทศยังวางแผนที่จะลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานที่มีคุณภาพสูงสำหรับประเทศในหมู่เกาะแปซิฟิก โดยสหรัฐฯ ได้จัดตั้งเครือข่ายการดำเนินงานและความช่วยเหลือด้านโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure Transaction and Assistance Network: ITAN) ซึ่งอาจกลายเป็นการร่วมทุนกับนโยบาย Step-up ภายใต้โครงการ Australian Infrastructure Financing Facility for the Pacific (AIFFP) มูลค่า ๒ พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพื่อส่งเสริมผลประโยชน์เชิงยุทธศาสตร์ของทั้งสองประเทศ

๓. สำหรับญี่ปุ่น ออสเตรเลียได้มีความร่วมมือกับญี่ปุ่นผ่านโครงการ Japan’s Expanded Partnership for Quality Infrastructure (EPQI) ซึ่งเป็นการต่อยอดจาก “วิสัยทัศน์อินโด-แปซิฟิกที่เสรีและเปิดกว้าง” (Free and Open Indo-Pacific (FOIP) Vision) ของนายชินโซะ อาเบะ ภายใต้ความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างญี่ปุ่น - ออสเตรเลีย (Japan-Australia Economic Partnership: JAEPA) การลงทุนของญี่ปุ่นในออสเตรเลียได้เติบโตขึ้นและสามารถเชื่อมโยงกับนโยบาย Step-up ซึ่งเป็นช่องทางในการเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างกันที่เพิ่มมากขึ้นในโครงการต่อ ๆ ไป โดยเฉพาะอย่างยิ่ง “ความร่วมมือกับประเทศที่สาม” (vis-à-vis third-country cooperation) เช่น การลงทุนของออสเตรเลีย - ญี่ปุ่น - สหรัฐฯ ในโครงการเคเบิลใต้น้ำของประเทศปาเลาแสดงถึงการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของ “Blue Dot Network” ของสหรัฐฯ ส่วนอินเดียได้มีความร่วมมือกับนโยบาย Step-up เข้ากับ “ข้อริเริ่มในอินโด - แปซิฟิกของอินเดีย” (India’s Indo-Pacific initiatives) เช่น Project Mausam, Project Sagarmala, Security And Growth for All in the Region (SAGAR) ซึ่งโครงการทั้งหมดที่จัดตั้งขึ้นอยู่ภายใต้ “นโยบายปฏิบัติการตะวันออก (Act East Policy: AEP)” ของอินเดีย ในขณะที่เดียวกันอินเดียได้มีความร่วมมือทางธุรกิจกับญี่ปุ่นผ่าน “ระเบียงแห่งการเติบโตเอเชีย-แอฟริกา (Asia-Africa Growth Corridor: AAGC)” โดยเป็นโครงการที่เชื่อมโยงกับประเทศหมู่เกาะแปซิฟิกด้วย นอกจากนี้ออสเตรเลียยังมี

ความร่วมมือกับฝรั่งเศสภายใต้ “ความร่วมมือไตรภาคีอินเดีย - ออสเตรเลีย - ฝรั่งเศส” (India-Australia-France Trilateral) ที่จัดตั้งขึ้นใหม่ซึ่งเน้นย้ำถึงการให้ความสำคัญในภูมิภาคอินโด - แปซิฟิกของฝรั่งเศส โดยเฉพาะในเรื่องของ “ประเด็นร่วมของโลกในมิติทางทะเล” (Marine Global Commons) ในขณะที่เดียวกันอินเดียยังมี “ข้อริเริ่มมหาสมุทรอินโด-แปซิฟิก” (Indo-Pacific Oceans Initiative: IPOI) ที่มุ่งเน้นสร้างความร่วมมือระดับภูมิภาคที่มีอยู่ (Existing Regional Cooperation) นอกจากนี้ยังสามารถเสริมสร้างความร่วมมือกับวิสัยทัศน์อินโด-แปซิฟิกที่เสรีและเปิดกว้าง (Free and Open Indo-Pacific (FOIP) Vision) ของญี่ปุ่น รวมถึงยุทธศาสตร์อินโด - แปซิฟิกของสหรัฐฯ (US Indo-Pacific Strategy) และนโยบาย Pacific Step-up ของออสเตรเลีย เพื่อส่งเสริมการจัดการทางทะเลและมี "จุดประสงค์เดียวกัน (Like-minded)"

๔. Lowy Institute สรุปว่าโลกหลังการแพร่ระบาดของ COVID-19 มีความต้องการที่จะสร้างห่วงโซ่อุปทานขึ้นมาใหม่และคงไว้ซึ่งกฎระเบียบระหว่างประเทศ สิ่งสำคัญ คือ ความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องของความร่วมมือแบบทวีภาคีภายในประเทศ Quad การเสริมสร้างความเข้มแข็งในการประสานนโยบายเป็นสิ่งที่ควรดำเนินการโดยสร้างการทำงานร่วมกันระหว่างประเทศ เสริมสร้างความเป็นหุ้นส่วนของข้อริเริ่มอินโด-แปซิฟิก (Indo-Pacific Initiatives) ก่อนการสร้างสถาบันที่มีศักยภาพหรือการดำเนินกิจการด้านการทหาร ซึ่งหมายถึงวิสัยทัศน์กว้างขึ้น ครอบคลุมผลประโยชน์แห่งชาติของแต่ละประเทศนำมาสู่การสร้างโครงสร้างพหุภาคีที่แน่นแฟ้น ดำเนินการเชิงรุก และรองรับอนาคต

ที่มา: <https://www.lowyinstitute.org/the-interpretor/australia-s-pacific-step-and-quad>